

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ

Περὶ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Λαμπραὶ καὶ χαρμόσυνοι αἱ ἡμέραι τῆς διακαινησίμου ἐβδομάδος, ἣν διήλθομεν· χαρμόσυνοι, διότι ἀναμνησκουσιν ἡμᾶς ἐτησίως τὴν γενομένην εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος χάριν τοῦ ἐπουρανίου πατρὸς, ὁ ὁποῖος τοσοῦτον ἡγάπησε τὸν κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἐξάπεστειλεν εἰς αὐτὸν χάριν τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας· λαμπραὶ, διότι ἡ σωτηρία αὕτη διὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τελεσθεῖσα, διὰ τῆς Ἀναστάσεως αὐτοῦ ἐπεβεβαιώθη καὶ ἐξέλαμψε φαινή καὶ φωτοδόλος πάση τῇ γῇ. Μέγα ὄντως καὶ ὑψηλὸν τὸ μυστήριον τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρώπινου γένους καὶ διὰ θαυμασίων καὶ καταπληκτικῶν γεγονότων περιβεβλημέ-

νον. Ἀλλ' ὅσω μέγα καὶ ὑψηλὸν, τοσοῦτω καὶ λογικὸν καὶ σύμφωνον πρὸς τὴν ἀπειρον ἀγαθότητα, παντοδυναμίαν καὶ σοφίαν τοῦ ὑπερτάτου ὄντος. Ὁ Θεὸς κατὰ τὴν Ἀγίαν Γραφὴν ἀγάπη ἐστὶ καὶ ἀπείρως ἀγαθός. Κατὰ συνέπειαν τὴν παρὰ τῶν λογικῶν πλασμάτων αὐτοῦ διὰ τῆς καταχρήσεως τῆς δωρηθείσης αὐτοῖς ἐλευθέρας θελήσεως ἐπελθοῦσαν ἐν τῷ κόσμῳ κακίαν καὶ ἀταξίαν ἀδύνατον ἦτο νὰ μὴ θελήσῃ νὰ ἐπανορθώσῃ. Ὡς πάνσοφος δὲ καὶ παντοδύναμος ἡδύνατο καὶ δι' ὑπερφυσικῆς καὶ σοφωτάτης ἐνεργείας τοῦτο νὰ πράξῃ, ὥστε ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ νὰ συμβιβάζεται πρὸς τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. Οἱ κτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ Κύριος, ἀναφωνεῖ ὁ προφητὰν ἀξ Δαυὶδ, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος, οὐκ εἰς τέλος ὀργισθή-

σεται, οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα
μηνιεῖ. Καὶ ἀληθῶς, ὅπερ ὁ Δαυὶδ
προεφήτευσεν, τοῦτο καὶ ἐγένετο. "Ο-
που ἡ ἁμαρτία ἐπλεόνασεν, ἐκεῖ καὶ
ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ὑπερεπλεόνασε·
διότι ὁ μονογενὴς Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ
Θεοῦ ἄνθρωπος γενόμενος καὶ συγ-
χρόνως τέλειος Θεὸς ὢν προσήνεγκεν
ἑαυτὸν ἐξιλαστήριον θῦμα τῇ τοῦ
Θεοῦ Δικαιοσύνῃ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώ-
πων καὶ διὰ τῆς ἐξιλαστηρίου ἐκεί-
νης θυσίας ἐξέχεεν εἰς τὴν ἀνθρωπό-
τητα τὴν ἄπειρον τοῦ Θεοῦ χάριν,
δι' ἧς ἕκαστος ἄνθρωπος δύναται νὰ
ἐπιτύχῃ τῆς σωτηρίας καὶ μακαριό-
τητος· τριήμερος δ' ἐκ νεκρῶν ἀνα-
στὰς ἀπέδειξεν, ὅτι διὰ τοῦ θανάτου
τὸν θάνατον πατήσας, ἀντὶ τοῦ θά-
νατου τὴν αἰώνιον ζωὴν τοῖς ἀνθρώ-
ποις ἐχαρίσατο. Ταῦτα παρὰ τῆς
Ἁγίας Γραφῆς διδασκόμενοι καὶ πα-
ρὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐτησίως ἀναμι-
μνησκόμενοι, πῶς δὲν πρέπει νὰ χαί-
ρωμεν καὶ εὐφραινώμεθα καὶ ἀγαλ-
λώμεθα, πῶς δὲν πρέπει ἐν ψαλμοῖς
καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς νὰ δοξάζω-
μεν καὶ ὑμνῶμεν τὸν Ὑψιστον Θεὸν
καὶ τὸν Σωτῆρα ἡμῶν; Ἐκ τούτου
δὲ καὶ ἡ Ἐκκλησία κατὰ τὴν ἡμέ-
ραν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως
παραγγέλλει πᾶσιν ἀνεξαιρέτως νὰ
χαίρωσιν, ἀναγγέλλουσα, ὅτι διὰ
τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ κατεβλήθη τὸ κράτος
τοῦ διαβόλου καὶ τοῦ θανάτου καὶ
ἐπῆλθε τοῖς ἀνθρώποις ἡ σωτηρία.

Ἀλλ' ἡ διὰ τοῦ Σωτῆρος ἐπεληύσα
εἰς τὴν ἀνθρωπότητα χάρις τοῦ Θεοῦ
οὕσα τρανοτάτη ἀπέδειξεν τῆς ἀγά-
πης αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, δι-
δάσκει ἡμᾶς, ὅτι μεγίστην ὀφείλο-
μεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν
ἐπουράνιον ἡμῶν πατέρα. Ναί, πρὸς
τὸν Θεὸν ὀφείλομεν ἀγάπην ἐξ ὅλης
τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας· διότι αὐ-
τὸς εἶναι τὸ ἄκρον ἀγαθόν, αὐτὸς εἶ-
ναι ὁ πανάγαθος πατὴρ ἡμῶν, ὁ ὕψι-
στος εὐεργέτης ἡμῶν, ὁ πάντορος καὶ
παντοδύναμος βασιλεὺς καὶ κύριος ἡ-
μῶν. Ὅθεν καὶ αὐτοῦ τὸ θέλημα ἀ-
είποτε πρέπει νὰ ποιῶμεν καὶ τὰς δο-
θείσας ἡμῖν διὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἐντο-
λάς νὰ τηρῶμεν. Ἀλλως ἡ χάρις
αὐτοῦ ἀφίσταται ἀφ' ἡμῶν· διότι διὰ
τῶν πράξεων ἡμῶν προαιρούμεθα ἡ-
μεῖς αὐτοὶ νὰ ὤμεν ἀνάξιοι τῆς χά-
ριτος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπεστερημένοι
τῶν εὐεργετημάτων αὐτῆς.

Θ. Γ.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

Ἡ κατ' οἶκον ἀγωγή τῶν νηπίων.

Πρέπει νὰ ἡξεύρουν καλὰ οἱ γονεῖς,
πρῶτον ὅτι τὰ νήπια εἶνε μιμητικώ-
τατα, θέλουν δηλ. νὰ κάμνουν καὶ
αὐτὰ ὅ,τι βλέπουν νὰ κάμνουν οἱ γο-
νεῖς ἢ ἄλλοι μεγαλύτεροί των, καὶ
δεύτερον ὅτι ἡ ἔξις ἢ συνήθεια εἶνε
εἰς τὰ νήπια φοβερὰ διδάσκαλος τοῦ
καλοῦ ἢ τοῦ κακοῦ. Διὰ τὰς δύο

ταύτας αἰτίας συμβαίνει συνήθως νὰ ἐμοιάζουν τὰ τέκνα κατὰ τὰ ἥθη τοὺς γονεῖς· καὶ οἱ ἄρχατοὶ εἶχον καὶ ἡμεῖς ἔχομεν παρσιμίας, αἱ ὁποῖαι φανερόνουν τοῦτο. Ἀπὸ αὐτὰ καθείς συμπεραίνων ἤμπορεῖ νὰ σκεφθῇ πόσῃν δυσκολίαν θὰ ἀπαντοῦν οἱ γονεῖς, ἐὰν θέλουν νὰ ἀνατρέφουν τὰ τέκνα τῶν ὡς πρέπει· διότι χρεωστοῦν κατὰ πρῶτον νὰ διορθόνουν τὰ ἰδικά των ἐλαττώματα, διὰ νὰ μὴ ἀποκτήσουν αὐτὰ καὶ τὰ τέκνα των.

Εἶπομεν ὅτι τὰ νήπια εἶνε μιμητικώτατα. Πολλάκις πραγματικῶς λαμβάνουν ἀφορμὴν οἱ γονεῖς νὰ παρατηρήσουν τοῦτο καὶ συνήθως εὐχαριστοῦνται διὰ τὴν ἐξυπνάδα των τέκνων των. Ἐχουν δὲ τὴν κλίσιν αὐτὴν τὰ νήπια φυσικά. Φυσικά ὁ ἄνθρωπος εἶνε ἐγωῖστος καὶ φιλόδοξος, καὶ τὰ παιδία ἔχουν ἐπίσης τὸν ἐγωῖσμόν τοῦτον καὶ προσπαθοῦν νὰ φαίνωνται μεγαλότερα ἀπὸ ὅ,τι εἶνε. Πολλὰς φορὰς ἀκούουν οἱ γονεῖς τὰ νήπια νὰ λέγουν: Ἐγὼ εἶμαι μέγας. Ἐγὼ ἔχω μουστάκια· ἄλλοτε ἀναβαίνουν ἐπάνω εἰς μίαν καρέκλαν καὶ φωνάζουν: Κυττάξατέ με· ἄλλοτε προσπαθοῦν νὰ κάμουν καὶ αὐτὰ ὅ,τι εἶδαν τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα ἢ ἄλλον μέγαν νὰ κάμῃ· καὶ ἄλλοτε προτείνουν εἰς τοὺς γονεῖς νὰ κάμουν αὐτὰ ὅ,τι δὲν φθάνουν αἱ δυνάμεις των νὰ κάμουν. Ἐκτὸς τούτων μιμούμενα τοὺς μεγαλτέρους λέγουν καὶ αὐτὰ ὅ,τι ἤ-

κουταν ἀπὸ αὐτοὺς· καὶ ἐὰν μὲν ἐκεῖνο τὸ ἔποϊον λέγουν εἶνε καλόν, τὰ ἐπαινοῦσιν οἱ γονεῖς· ἂν δὲ εἶνε κακόν, συνήθως μὲν τὰ θαυμάζουν, πῶς ἠδυνήθησαν καὶ αὐτὰ νὰ εἴπωσι τὸ ἴδιον, τὸ ὁποῖον εἶπεν ἄλλος μεγαλότερος, ἐνίοτε δὲ, ὅταν ὁ λόγος των εἶνε πολὺ κακὸς ἢ αἰσχρὸς, τὰ ἐπιπλήττουν οἱ γονεῖς. Τότε ὁμως τὰ παιδία ἀπαντοῦν: Μὰ πῶς τὸ εἶπεν ὁ πατέρας, ἢ ἡ μητέρα, ἢ ἄλλος τις; Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην οἱ γονεῖς δὲν ἠξεύρουσιν· τί νὰ ἀποκριθοῦν καὶ γελῶντες λέγουσιν: Ἐκεῖνος εἶνε μέγας· διὰ τοῦ τρόπου δὲ τούτου κάμνουν τὰ νήπια των νὰ ἐπιθυμοῦν νὰ ᾔσαν μεγάλοι, διὰ νὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἔλεγον καὶ αὐτὰ ὅ,τι τῶρα δὲν εὖρον οἱ γονεῖς εὐλογον. Χρειάζεται λοιπὸν πολλὴ προσοχὴ ἐκ μέρους τῶν γονέων ὡς πρὸς τὰ ἔργα καὶ τοὺς λόγους των· διότι πρέπει πάντοτε νὰ εἶνε τοιαῦτα, ὥστε, ἐὰν τοὺς μιμῶνται τὰ τέκνα, νὰ ὀφελῶνται καὶ ὄχι νὰ βλάπτωνται.

Δὲν πρέπει λοιπὸν οἱ γονεῖς ἐνώπιον τῶν παιδίων των νὰ λέγουν αἰσχρὰ καὶ ἀνόητα λόγια, διότι καὶ αὐτὰ θὰ προσπαθήσουν νὰ εἴπουν τὰ ἴδια. Ἀποροῦμεν πῶς οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι λέγουν αἰσχρὸν τι, ἐπιπλήττουν τὰ τέκνα των, ὅταν εἴπουν καὶ αὐτὰ τὸ ἴδιον; ἐνῷ πρέπει νὰ συναισθάνωνται αὐτοὶ οἱ γονεῖς τὸ σφάλμα των καὶ νὰ διορθωθοῦν, νὰ μὴ ἐπαναλάβουν δηλ. ἄλλην φορὰν νὰ εἴπουν αἰ-

συχρὸν λόγον. Βλέπετε; τὰ παιδιά εἶνε ἄριστοι παιδαγωγοὶ τῶν γονέων, ὅταν οἱ γονεῖς θέλουν νὰ παιδαγωγήσουν καλῶς τὰ τέκνα των· ὅταν ὁμοῦς δὲν θέλουν, ἄς κάμουν, ὅ,τι τύχη· δὲν πρέπει ὁμοῦς τότε νὰ παραπονοῦνται ὅτι τὰ τέκνα των ἔγειναν κακὰ ἢ ὅτι θὰ γείνουν κακὰ.

Πρὸς τούτοις δὲν πρέπει οἱ γονεῖς ἐνώπιον τῶν παιδίων των νὰ κατηγοροῦν τὸν δεῖνα ἢ τὸν δεῖνα καὶ νὰ λέγουν ὅτι ἐκεῖνος ἔπραξεν αὐτὸ τὸ κακὸν ἢ τὸ αἰσχυρὸν. Βεβαίως τὸ κακὸν καὶ τὸ αἰσχυρὸν πρέπει νὰ κατηγορῶσιν οἱ γονεῖς, καὶ πρὸ πάντων ὅταν προέρχεται ἢ λέγεται ἀπὸ τὰ τέκνα των· τὸ νὰ κακολογοῦν ὁμοῦς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ νὰ περιγελοῦν καὶ περιφρονοῦν αὐτοὺς ἐνώπιον τῶν μικρῶν τέκνων των δὲν εἶνε καλὸν οὔτε εἰς αὐτοὺς, διότι φαίνονται ὅτι δὲν εἶνε καλοὶ ἄνθρωποι, οὔτε εἰς τὰ τέκνα των, διότι καὶ αὐτὰ θὰ συνηθίζουσιν νὰ κακολογοῦν καὶ περιγελοῦν τοὺς ἄλλους, τὸ ὅποιον ἐναντιόνεται εἰς τὴν καλὴν ἀνατροφήν.

Ἐνίοτε οἱ γονεῖς ἐπιπλήττουν τὰ τέκνα των, διότι αὐτὰ εἶπον ὅτι ὁ δεῖνα ἢ ὁ δεῖνα ἔκαμε τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ κακὸν ἢ αἰσχυρὸν· ὅταν ὁμοῦς θὰ ἐπιπλήξωσιν αὐτὰ, πρέπει νὰ σκεφθοῦν μήπως καὶ αὐτοὶ πράττουν τὸ ἴδιον. Ἀλλὰ παρατηρεῖ τις ἐνταῦθα κάτι τι σπουδαῖον; Τοιοῦτοι εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι συνήθως· ὅταν μὲν οἱ ἴδιοι κάμωμεν ἢ εἴπωμεν κακὸν τι ἢ αἰ-

σχυρὸν, διόλου δὲν συλλογιζόμεθα ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ κάμωμεν ἢ νὰ τὸ εἴπωμεν, ὅταν ὁμοῦς ἄλλος τις πράξη τοῦτο, τὸ λέγομεν καὶ τὸ παραλέγομεν, καὶ κατηγοροῦμεν καὶ, ὅπερ δεικνύει κάκιστα ἥθη, εὐχαριστοῦμεθα διὰ τοῦτο, ὡς νὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ πράξουν οἱ ἄλλοι πάντοτε κακὸν τι ἢ αἰσχυρὸν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ τοὺς κακολογῶμεν. Καὶ εἶχε δίκαιον ὁ Αἰσωπος, ὃς ὁποῖος εἶπεν ὅτι καθεὶς ἄνθρωπος ἔχει ἐν δισάκκιον ἐπὶ τοῦ ὤμου του, καὶ εἰς μὲν τὸ ἔμπροσθεν μέρος εἶνε γεμάτα τὰ κακὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ βλέπομεν πάντοτε, εἰς δὲ τὸ ὀπίσθεν μέρος τὰ ἰδικά μας, καὶ δὲν μᾶς φαίνονται. Αὐτὸ δὲ συμβαίνει ὅχι μόνον ὡς πρὸς τοὺς ἄλλους, τῶν ὁποίων δὲν ἔχομεν τὴν γνωριμίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς πρὸς τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς καὶ ὡς πρὸς τὰ τέκνα. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ γονεῖς, ὅταν μὲν αὐτοὶ εἴπωσιν ἢ πράξωσι τι κακὸν ἢ αἰσχυρὸν, δὲν τὸ συλλογίζονται, ὅταν ὁμοῦς ἴδωσι τὰ τέκνα των νὰ πράξουν τοιοῦτόν τι, τὰ ἐπιπλήττουσιν. Ὅσοι ὁμοῦς θέλουν καὶ αὐτοὶ νὰ θεωρῶνται καλοὶ ἄνθρωποι καὶ ἡθικοὶ, καὶ τὰ τέκνα των νὰ ἀνατρέψωσι καλῶς, πρέπει τὰ μὲν ἴδια ἐλαττώματα νὰ ἔχωσιν εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ δισακκίου, καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ συλλογίζωνται ὅ,τι ἔπραξαν, τὰ δὲ ξένα εἰς τὸ ὀπίσθεν μέρος, νὰ παραβλέψουν δηλ. αὐτὰ, μόνον δὲ τὰ ἐλαττώματα τῶν τέκνων των πρέ-

πει νὰ ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅχι διὰ νὰ τὰ κακολογῶσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ προσπαθήσουν νὰ τὰ διορθώσωσι.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ ἐλαττώματα μας ταῦτα συμβαίνουσιν· ὡς πρὸς δὲ τὰ προτερήματα τὸ ἐναντίον. Φαίνεται ὅτι ἕκαστος ἄνθρωπος ἔχει καὶ ἐν ἄλλο δισάκχιον εἰς τὸν ἄλλον ὤμόν του, καὶ εἰς μὲν τὸ ἔμπροσθεν μέρος αὐτοῦ εἶνε τὰ ἴδια προτερήματα, εἰς δὲ τὸ ὀπίσθεν μέρος τὰ τῶν ἄλλων. Καὶ τὰ μὲν ἰδικά μας προτερήματα γνωρίζομεν καλῶς καὶ ἐπαινοῦμεν καὶ προσπαθοῦμεν νὰ τὰ δείξωμεν καὶ εἰς τοὺς ἄλλους (Πόσον εἴμεθα ἐγωῖσταί!), τὰ δὲ προτερήματα τῶν ἄλλων δὲν θέλομεν νὰ ἀναγνωρίζωμεν, καὶ μάλιστα προσπαθοῦμεν νὰ τὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ ἄλλου δισακχίου, ὅπου εἶνε τὰ ἐλαττώματα τῶν ἄλλων, προσπαθοῦμεν δηλ. νὰ ἐλαττώσωμεν τὴν ἀξίαν τῶν προτερημάτων τῶν ἄλλων καὶ νὰ κάμωμεν νὰ φαίνωνται ἀνυπόδικτα ἢ μηδαμινὰ μὲ καθεὶ τρόπον. Καὶ ὁμῶς τοῦναντίον πρέπει νὰ πράττωμεν· τὰ μὲν ἡμέτερα προτερήματα νὰ μὴ ἐπιδεικνύωμεν, τὰ δὲ τῶν ἄλλων νὰ ἐπαινῶμεν. Πρὸ πάντων δὲ οἱ γονεῖς πρέπει νὰ προσέχουν νὰ βλέπουν τὰ προτερήματα τῶν τέκνων των καὶ νὰ ἐπαινῶσι καὶ ἀνταμείβωσιν αὐτὰ ὡς πρέπει, ἐὰν θέλωσι νὰ τὰ τελειοποιῶσι καὶ ὅχι νὰ τὰ ἐξαλείψωσιν.

πει οἱ γονεῖς τὰ μὲν προτερήματα τῶν ἄλλων νὰ ἐπαινῶσι καθὼς καὶ τὰ τῶν τέκνων των, τὰ δὲ ἐλαττώματα τῶν μὲν ἄλλων νὰ μὴ κατακρίνωσι, καὶ νὰ μὴ κακολογῶσιν αὐτοὺς, καὶ καθόλου νὰ μὴ λάβωσι γνῶσιν τούτων τὰ παιδιά, ἐὰν δὲ συμβῇ νὰ ἔχωσι γνῶσιν τούτων τὰ παιδιά, νὰ κατηγορῶσιν αὐτὴν τὴν πράξιν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ὅχι τὰ πρόσωπα· τὰ δὲ ἐλαττώματα καὶ τὰς κακὰς πράξεις τῶν παιδίων νὰ προσπαθῶσι νὰ δίδωσι, καὶ νὰ διορθώσωσιν αὐτὰ μὲ κατὰλληλον τρόπον.

(Ἔπεται συνέχεια)

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

Ποντικὰ παραμύθια.

12. Ἡ Σαχταρίτσα.

(Τραπεζοῦς)

Ἐπῆεν ἐπῆεν, ἔτον εἷνας γραῖα καὶ εἶχεν τρία κορίτσα. Τὰ δύο ἔσαν ἄσκεμα καὶ εἶχαν πολλὰ κακὸν καρδίαν, καὶ ὅλων ἢ μικρέσσα ἔτονε πολλὰ καλὸν κορίτς, καὶ ὅτον ἔτον καὶ ἔμμορφος! τὸν ἤλεον ἔλεεν: γὰρ λάμπων γὰρ θὰ λάμπω. Οἱ ἄλλοι δύο δὲ ἀστὴν κοισκάνιαν¹ ἄτουν, πῶς ἔσαν ἄσχεμοι καὶ ἐκεῖνε ἔτον ἔμμορφος, καὶ ἐθέλναν ἄτεν καὶ πάντα ἐντοῦναν ἄτεν. Καὶ ἐποῖκαν ἄτεν καὶ πάντα ἐκάθουσαν ἄτεν πῆς σὰ σαχτάρσα καὶ ἐπέλτσα² ἄτεν.

1. β. τ. = φθόνος. — 2. κολλίζω =

Σαχταρίτσα. Ἀτὲ ἐποῖνεν ὅλα τὰ δου-
λείας· ἐπλυνεν τὰ σκεύεα, ἐσπούγγιζεν,
ἔσκονεν τὰ στρώματα, καὶ ἄμουν ντ' ἐ-
πεμένεν ἀβαρᾶσσα¹, ἐπέγνευ ἐκάθου-
τουν ἀπὲς σὰ σαχτάρεα. Ντό νὰ ἐ-
ποῖνεν ἡ μάρσα²; ἂν 'κ' ἐν ἐντοῦναν ἐ-
σκότοναν ἀτεν τ' ἀδέλφεα 'τς. Νὲ ἔξ
ἔβγαινε καὶ νὲ πουθὲν ἐπέγνευ. Ἐκεῖν
ἄμουν ντ' ἔκουαν χορόντας, ἔτρεχαν ἐ-
κεῖ, ἄμουν ντ' ἔκουαν πανούρεα, ἔτρε-
χαν ἐκεῖ, καὶ ἀτὲ ἐπεμέννευ ἀπὲς
σὸ ὀσπίτ, πάντα ἀπὲς σὰ σαχτάρεα.
Τὰ τρανὰ τὰ κορίτσα τῇ μάνναν ἀ-
τουν πα ξάι 'κ' ἐθέλνανε, γιατί ἐγά-
πανεν τῇ μικρέσαν, καὶ ἐπολέμαναν
νὰ χάνν' ἀτεν.

Ἐναν ἡμέραν ἐπήρανε τρία ἀδρά-
χτεα νὰ κουβαρᾶζνε. Τὸ τρανὸν τὸ κο-
ρίτσο ἐκούβαρᾶζνε καὶ ἡ μεσαιῖτσα,
ἡ Σαχταρίτσα καὶ ἡ μάννα 'τουν ἐ-
κράνανε τ' ἀδράχτεα. Ἀλλομίαν εἴ-
πανε τὰ δύο τὰ τρανὰ τὰ κορίτσα·
«Ἰντινος³ τρά⁴ κόφκεται, θὰ σπάζο-
με καὶ τρώγμ' ἀτεν.» Ἀλλομίαν ἐ-
κόπεν τῇ γραΐας ἡ τρά. «Ἐ! θὰ
σπάζομε σε», εἶπαν ἀτεν. Ἡ μάρσα
ἡ γραΐα ἐπαρακάλεσεν ἀτουνους· «Μὴ
σπάζετε με ἀτώρα· ἀλλομίαν ἂν κόφ-
κεται ἡ τρά μ', σπάζτε με.» — «Ἀρ-
ᾶς ἐν», εἶπαν ἐκεῖν. Κ' ἐπεκεῖ ξαν σίτ
ἐκούβαρᾶζνε ἡ τρανέσσα, ἐκόπεν τῇ
τρά μίαν κιᾶλλο. «Ἀτὼ-

ἄνθρωποι σὺν

κάμωμεν ἡ εἶπε

2. ἀντί μαύρεσ-

2. = οὐτις, ὁποῖου.

ρα θὰ σπάζομε σε» εἶπαν ἀτεν. Ἀτέ
ξαν ἐπαρακάλεσεν ἀτουνούς· «Ἐσεῖς
ἐξέρετε· ἀτώρα πᾶ ἀφῆστε με, καὶ ἀλ-
λομίαν ἂν κόφκεται, τιδὲν 'κὶ λέγω
σας· ἴντεαν θέλετε ποῖστε με.» — «Ἀρ-
ᾶς ἐν καὶ ἀτώρα» εἶπαν. Στὸν τρίτον
ἀπάν ξαν ἐκόπεν τῇ γραΐας ἡ τρά!
Ἀτώρα ντό νὰ 'φτεᾶει ἡ γραΐα; ἐρχί-
νεσεν ξαν νὰ παρακαλῇ, ἐροῦξεν σὰ
χέρεα 'τουν καὶ σὰ ποδάρεα 'τουν,
τιδὲν 'κ' ἐπόρεσεν νὰ 'φτεᾶει. Ἀμάν!
τὰ δύο τὰ τρανὰ τὰ κορίτσα ἐσκῶθαν
ἐκόνεσαν τὰ μυχχαίρεα καὶ ἐπάτεσαν
κά τῇ μάρσαν τῇ γραΐαν καὶ ἐκοψαν
τῇ γοῦλαν⁵ ἀτς. Ἡ μάρσα ἡ Σαχτα-
ρίτσα ἐκλαιεν καὶ ἐβάρχιζεν⁶, καὶ ἀ-
τοῖν ἐκουπάνιζαν ἀτεν καὶ ἔλεγαν·
«Μάρσα μάρσα, ἀτώρα ἐτέν πᾶ σπά-
ζομε». (Ἐκεῖνε πα ἔσπαζαν, ἀμὰ τί
θὰ ἐποῖνε τὰ δουλείας;) Ἀλλομίαν ἐ-
κοψαν τῇ γραΐαν κορμάτ'εα κορμάτ'εα
καὶ ἔβαλαν ἀτεν στὸ χαλκὸν καὶ ἔψι-
σαν ἀτεν καὶ τὸ βράδον ἔθιγαν τὸ
τραπέζ καὶ ἐρχίνεψαν νὰ τρώγν' ἀτεν.
(— Ἡμαρτα ἡμαρτα! αἶλαι σκύλ
κουτάβ'εα⁷ πα γίντανε;) Ἡ μάρσα ἡ
Σαχταρίτσα 'κ' ἐθέλνε καὶ ἀτοῖν μὲ
τὸ ζόρ⁶ ἐκάτσαν ἀτεν σὸ τραπέζ καὶ
ἔλεγαν ἀτεν· «Φά, γουρζουλόσπαχτε⁷,
καὶ ἂν 'κ' ἐν σπάζομε καὶ ἐτέν» καὶ ἐν-
τοῦναν ἀτεν. Ἀτέ πα, ντό νὰ 'φτεᾶει;

1. λ. τ. = εὐθύς. — 2. λαιμόδε. — 3. ἐ-
κρούγαζεν, ἐβογγούσε. — 4. τοιαῦτα. — 5.
τὰ μικρὰ τῆς σκύλλας. — 6. λ. τ. = βίαι. —
7. ποῦ νὰ σὲ σπάξῃ ἡ πανούκλα (γουρζουλόσπαχτε).

ἐκάτσειν σὸ τραπέζ καὶ ἐπαῖρνεν τε^α¹
 νὰ γλύρτ τὰ στούδε^α², κὶ ἀπ' ἕναν
 ἕναν ἐτοπλάεψεν ὅλα, κρύφα ἀστ' ἐ-
 κεινοὺς, ἀπέσ στη φοτάν³ ἀτς· κὶ ἀ-
 στ' ἔφαγαν τ' ἀδέλφ^α 'τς κ' ἐγλύτω-
 σαν, ἀτὲ ἐπῆρ^{εν} ὅλα τὰ στούδε^α καὶ
 ἐπῆ^{εν} ἔβαλεν ἀτα σ' ἕναν σουντουκό-
 πον⁴ ἀπέσ καὶ ἔκρυψεν ἀτα. Καὶ κά-
 θαν πινόν ἐξγαίναν τ' ἀδέλφ^α 'τς
 κ' ἐπέγαν ἀδ^α ἀκεῖ ἐπορπάναν, κὶ ἀ-
 τὲ ἐβγάλνε^ν τὰ στούδε^α ἀσσὸ σουν-
 τουκόπον, ἔκλαιεν ἔκλαιεν ἀτα, κ' ἐ-
 πεκεῖ, ὄνταν θὰ ἔρχουσαν κέσ τ' ἀ-
 δέλφ^α 'τς, ἐβάλνε^ν ἀτα ξαν ἐκει-
 πέσ καὶ ἔκρυφτεν τὸ σουντουκόπον.
 Σεράντα ἡμέρες, κάθ^{αν} ἡμέραν ἔκλαι-
 εν τὰ στουδόπα.

Στὰ σεράντα ἡμέρες ἀπάν ἐγέντον
 ἕναν τρανὸν χορὸς καὶ τ' ἀδέλφ^α 'τς
 ἐφόρεσαν κ' ἐνέλλαξαν κ' ἐπῆγαν ἐκεῖ,
 καὶ τῇ Σαχταρίτσαν ἐφῆκαν ξαν ἀπέσ
 στὰ σαχτάρ^α. Ἄμον ντ' ἐξῆβαν ἐ-
 κεῖν, ἀτὲ ἐπῆρ^{εν} ξαν τὸ σουντούκ
 ν' ἀνοί καὶ νὰ κλαίει ξαν τοῇ μάνας
 ἀτς τὰ στούδε^α· κὶ ἀλλομίαν, ἄμον
 ντ' ἐνοιξεν ἀτο, ντὸ τερεῖ; τὰ στούδε^α
 ἐγένταν ἕναν ὀλόχρυσον φορεσίαν μὲ
 τὰ παπούτσ^α, μὲ τὸ κουρσίν⁵, μὲ ὅλα
 τ' ἀρματωσίας. Ἐσκῶθεν ἀτέ πα, ἀσσὴ
 χαράν ἀτς ἐπέταξεν, ἐφόρεσεν τὰ

λώματα¹, ἐσκεπάεν τὴν τάπλαν² μὲ
 τὸ κουρσίν, ἐφόρεσεν τὰ παπούτσ^α,
 ἐρματῶθεν καλὰ καλὰ, κὶ ἀτόσον ἐ-
 λαμπεν ἡ φορεσία 'τς, ἀτόσον ἐλαμ-
 πεν, ἔμμορφος παλ ἔτεν ἡ ἄχαρος.³
 ἔλεπεν ἀτεν ἄθρωπος κ' ἐσάσσευεν⁴.
 Ἀλλομίαν εἶπεν· «Ἄς ἐβγαίνω ἕναν
 ξ^α ἀπάν στὴν πόρταν». Κὶ ὄνταν ἀ-
 νοί τὴν πόρταν, ντὸ τερεῖς; ἐφάνθεν
 ἐμπροστά 'τς ἕναν ὀλόχρυσον ἄλο-
 γον. Ἀμ^{αν} ἐκαβάλκεψεν κ' ἐπῆ^{εν} κὶ ἀ-
 τὲ στὸ χορὸν, οὐμπαν ἔσαν τ' ἀδέλφ^α
 'τς. Ἄμον ντ' ἐπῆ^{εν} ἐκεῖ, ὅλ' ἐσάσσε-
 ψαν κ' ἐτέρναν ἀτεν· «Τσ' ἐν ἀοῦτε;
 αἶκον ἔμμορφον πλάσμαν γίνεται;»
 Ἀτέ παλ ἐγύρτσεν ὅλον τὸν χορὸν
 καὶ σ' ὅλτς ἐδ^εάρτσεν⁵ καθουρεμμένα
 λεφτοκάρ^α καὶ τσαμίντσ^α⁶, καὶ στ' ἀ-
 δέλφ^α 'τς μαναχὸν ἐδῶκεν καρφία
 καὶ βολόν^α. Ἰστερα ἐγύρτσεν ὀπίσ,
 σσ' ἄλογον ἀπάν, κὶ ἄμον ντ' ἔρθεν
 στοῦ σπιτὶ τὴν πόρταν καὶ κά κ' ἐκα-
 τῆθεν, τ' ἄλογον ἐξῆβεν καίπ⁷. Ἀτέ
 παλ ἐξέγκεν τὰ λώματα 'τς καὶ ἔβα-
 λεν ἀτα ξαν ἐκεῖ στὸ σουντούκ καὶ
 ἔκρυψεν ἀτα, καὶ ξαν ἐφόρεσεν τὰ πα-
 λαῖ^α κ' ἐκάτσειν ἀπέσ στὰ σαχτάρ^α.
 Τ' ἀδέλφ^α 'τς ἀσσὴ σκάσν ἀτου^ν
 κὶ ἀστὴν ἐντροπήν ἀτου^ν ντ' ἐποῖναν
 'κ' ἔξεραν· πῶς ἐκεῖνε ἡ ἔμμορφος ὀ-
 λουνοὺς ἐδῶκεν λεφτοκάρ^α καὶ τσα-

1. λ. τ. = δῆθεν. — 2. ὀστ^α. — 3. ὀ-
 φασμα δι' οὗ περιτυλλίσσονται αἱ γυναῖκες
 ἀπὸ τῆς ὀσφύος μέχρι τῶν ποδῶν. — 4. ῥ.
 = μικρὸν κιβώτιον. — 5. ἐπίχρυσον ἐπί-
 τῆς τάπλας (ἴδε κατωτ.) μετ' ἐπι-
 λλά τ^α ἰνῶν ἀναρτωμένων ἀ-

1. ἐνδύματα. — 2. κάλ^α ἀτεν
 πίθεμα τῆς κεφαλῆς τῶν
 θωπευτικῶς. — 4. ῥ. 2. κολλίζω =
 5. δ^ελαῖ (αἰρῶ) γ' ὀνομαζ^ω.

μίντσα κι άτουνους μανάχον έδωκεν καρφία και βολόνεα; Τό βράδον ονταν έγύρτσαν στ' όσπίτ, έκουρφεύκουσαν¹ και έλεγαν τή Σαχταρίτσαν. « Ού! νά ξερες! όσήμερον σίτ έχόρευαμε στο χορόν, έρθεν έναν έμμορφον έμμορφον κορίτσ καβαλκιασμένον άπάν στ' άλογον, και όλτς έδωκεν καρφία και βολόνεα κ' έμās μανάχον έδωκεν καβουρεμμένα λεφτοκάρεα και τσαμίντσα. » "Οϊσαμ²! ντό νά ξεραν ντό έτον άτέ; έλεγαν ίντεαν έθέλναν. έκεινε πα έκουεν και 'κ' έλάλνεν.

Τ' άλλο τήν ήμέραν ξάν έφóρεσαν κ' ενέλλαξαν τ' άδέλφια 'τς κ' έπηγαν στο χορόν. Η Σαχταρίτσα πα ξάν έσκώθεν έφóρεσεν τά λώματα εκείνα, κι άμον ντ' έξήθεν ξαν άπάν στην πόρταν, ξάν έφάνθεν εκείνο τ' άλογον έμπροστά 'τς. έκαβάλκεψεν κ' έπην ξαν στο χορόν. Άλλομίαν έγύρτσεν ξαν κ' έδωκεν όλουνους καβουρεμμένα λεφτοκάρεα και τσαμίντσα, και τ' άδέλφια 'τς μανάχον έδωκεν καρφία και βολόνεα. Κ' έπεκεϊ έγύρτσεν ξαν όπίσ, σσ' όσπίτ, και έξέγκεν κ' έσκώσεν τά λώματα. Τό βράδον έρθαν τ' άδέλφια 'τς και ξάν έκουρφεύκουσαν και έλεγαν. « Έ και νά ξερες! όσήμερον ξαν έρθεν εκείνο τό έμμορφον τό κορίτσ και ξάν σσ' όλτς έμοίρεαξεν καρφία και βολόνεα, κ' έμās μανάχον έδωκεν καβουρεμμένα λεφτοκάρεα και τσαμίντσα.

1. έκόμπαζον. — 2. Ά τ. = ένω τάνάπολιν συνέβη.

Τό τρίτον τήν ήμέραν ξάν έγέντον έναν τρανόν χορός και τ' άδέλφια 'τς ξάν ενέλλαξαν κ' έπηγαν εκεί. Η Σαχταρίτσα ξάν έφóρεσεν τ' έλόγρυτα τά λώματα κ' έξήθεν άπάν στην πόρταν. Σσομμίαν έφάνθεν ξαν τ' άλογον. έκαβάλκεψεν κ' έπην κι άτέ στο χορόν. Άλλομίαν έγύρτσεν κ' έγ κ' έρτουν, και τοϋ βασιλέα ό γιόν σίτ εκάθουτουν σσό παραθύρ κ' έσεργιάνιζεν, είδεν άτεν. « Ού! ντό έν άκεινο τό κορίτσ; » είπεν, κι άμάν εκατήξεν άστο παλάτν άτ, έκαβάλκεψεν τ' άλογον άτ και έτρεξεν άπό 'πίσ άτς. Η Σαχταρίτσα άμον ντό είδεν άτον, εκουστουρλάεψεν¹ τ' άλογον άτς κ' επέταξεν, και τοϋ βασιλέα ό γιόν πα έπάτεσεν τά καμψέας² τ' άλογον άτ κ' έτρεχεν νά έφτάνει άτεν. Άλλομίαν, σίτ έδεαβαϊννεν κ' έστεκεν ή Σαχταρίτσα άστ' έναν μικρόν ποτάμ, κάπως έπην νά 'φτεάει³ και νά κρούει τ' άλογον άτς και έρούξεν τό έναν τό παπούτσν άτς άπέσ στο ποτάμ, στην άκραν καικά. Άτέ 'κι έστάθεν, έτρεξεν άμάν έπην στ' όσπίτ, τ' άλογον έγέντον καιπ, κι άτέ εξέγκεν τά χρυσά τά λώματα κ' έφóρεσεν τά παλαϊσα και ξάν εκάτσεν άπέσ στα σαχτάρια. Τοϋ βασιλέα ό γιόν έτρεξεν έτρεξεν, κ' έπεκεϊ, έτέρεσεν 'κ' είδεν άτεν π' έδήςεν, και έράεψεν έράεψεν και 'κ' ηύρεν άτεν, έσκώθεν έγύρ-

1. ρ. τ. = έκαμε νά τρέχη στα τέσσαρτ.
— 2. κτυπήματα με μάστιγα. — 3. κ. = έόλησε νά κείνη.

τσεν στὸ παλάτιν αὐτ.

Τ' ἄλλο τὴν ἡμέραν τοῦ βασιλέα τοῦ γιου οἱ δοῦλ ἐπῆραν τ' ἄλογα τ' κ' ἐπῆγαν νὰ ποτίζνε ἐκεῖ στὸ ποτάμι. Κατὰ λαχοῦ ἔφεραν ἅτα ἐκεκά, οὔμπαν ἐρουῖξεν τὸ παπούτσ. Πάγνε τ' ἄλογα νὰ πίννε, φτίρκουν¹ καὶ σύρκουνταν ὀπίσ· ἐκεῖνο ἔστραφτεν καὶ κ' ἐπόρναν τ' ἄλογα νὰ τεροῦν ἀπέσ στὸ νερόν. Μίαν, δεύτερον, φέρνε ξαν τ' ἄλογα ἐκεκά νὰ πίννε, κ' αὐτὰ φτίρκουνταν καὶ φεύνε ὀπίσ. Ἀλλομίαν κλίσκουνταν οἱ δοῦλ νὰ τεροῦνε ντὸ ἔχ τὸ νερόν, καὶ ντὸ ἐλέπνε² ἕναν πρᾶμμαν στράφτ' ἀπέσ στὸ νερόν. Σσομίαν ἔσυραν ἂν τὰ λώματα³ τουν καὶ ἐσίμωσαν ἐκεκά καὶ ἐκλίσταν⁴ κά καὶ ἐλέπνε ἕναν παπούτσ. Ἀμὰν ἐχάλασαν⁵ κ' ἐξέγκαν αὐτο καὶ ἐπῆγαν ἔφεραν αὐτο τοῦ βασιλέα τὸ γιόν. Ἀτὸς ἄμον ντὸ εἶδεν αὐτο, ἐρώτεσεν αὐτς· «Ποῦ ἡῦρετε αὐτο;» Εἶπαν αὐτον κ' ἐκεῖν πῶς γῦραν αὐτο ἐκεῖ στὸ ποτάμι ἀπέσ, κ' αὐτὸς σσομίαν ἐγροῖξεν πῶς ἔτον τ' ἐκείνθαι τοῦ χορτσί, γιατί εἶδεν αὐτεν πῶς ἀπ' ἐκεῖ κῆσ ἐδῆθεν, καὶ εἶπεν ἐκεῖνος ἐκείνοναν· «Ὡχ νὰ σὰν ἐμέν⁶! ἀτώρα θὰ εὐρίκ⁷ αὐτεν.» Ἀλλομίαν ἐξέγκεν τελεάλ⁸, πῶς τοῦ βασιλέα ὁ γιόν ἔχ ἕναν παπούτσ καὶ θὰ γυρίξ ὅλα τ' ὀσπίτεα καὶ ὅλα τὰ κορίτσα θὰ ἐλέπ, καὶ σ' ἴντινος ποδάρ οὐγεύ⁹ τὸ παπούτσ, ἐκεῖνεν θὰ παίρ.

(Ἐπεταὶ τὸ τέλος)

1. παρνίζονται. — 2. ἔβαλαν μέσα τὰς γυφτας. — 3. ὁ καλότυχος ἐγώ! — 4. λ. τ.

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

Ι'. Ἡ ἀπελευθέρωσις.

(Συνέχ. καὶ τέλος. Ἰδε προηγ. φύλλον)

Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἔγεινεν εἰς τὴν συνάθροισιν θόρυβος ἀσυνήθης. Ὁ πρόεδρος ἠκροάσθη πρὸς στιγμὴν, ἀλλ' ὁ θόρυβος ἐξηκολούθει, καὶ μετ' ὀλίγον διεκρίνετο, ὅτι κἄποιος διέσχισε τὸ πλῆθος μὲ βίαν, χωρὶς νὰ δίδῃ προτοχὴν οὔτε εἰς τὰς βλασφημίας, οὔτε εἰς τὰς ὕβρεις, τὰς ὁποίας τοῦ ἔλεγον ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἔσπρωχνε διαβαίνων. Μεγάλος πῖλος καὶ πλατὺς ἔκρυπτε τὸ πρόσωπόν του, καὶ ἡ κίνησις τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν εἰς τὸ νὰ ἀπομακρύνῃ τοὺς παρευρισκομένους ἐμπόδιζεν εἰς τὸ νὰ φανῶσι τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ προσώπου του διακεκριμένως. Τέλος πάντων διαφυγὼν τὸ πλῆθος, ἔφθασε πλησίον τῆς ἑδρας τοῦ δικαστοῦ. Ἐκεῖ δὲ σταθεὶς ἀφῆρεσε τὸν πῖλον του καὶ ἐφανερώθη.

Κραυγὴ ἐβγήκεν ἀπὸ τὰ στόματα ὅλων·
«Ὁ κόμης Κερατνέκης!».

Αὐτὸς ἦτο τῶντι· εὐθὺς τὰ βλέμματά του ἔρριψεν ἐπάνω εἰς τὸν κατηγορούμενον, ὁ ὁποῖος ἐκπλαγεὶς καὶ ταραχθεὶς ἀπὸ τὴν παρουσίαν του, ἐπροσπάθησε νὰ σηκωθῇ καὶ νὰ λαλήσῃ· ἀλλ' ἐν νεῦρα τοῦ κόμητος τὸν ἐσταμάτησε. Θόρυβοι δὲ διάφοροι καὶ συγκεχυμένοι ἠκούοντο ἀπὸ τὸν ὄχλον.

— Εἶνε ἀριστοκράτης! ἐφώναζόν¹ τινες ἀπὸ τὸ βάθος τῆς αἰθούσης.

— Συλλάβετέ τον! ἐπανελάμβανον ἄλλοι.

Ἡ καταδίκη αὐτοῦ ἀκίνητος τὸ μέ-

τωπον ἔχων ὑψωμένον, τὸ βλέμμα ἤσυχον καὶ σοβαρόν, ἐπρόσμενε μὲ περιφρονητικὴν γαλήνην ἕως οὗ ἤθελον παύσει αἱ κραυγαὶ ἐκεῖναι. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ πρόεδρος μετὰ μεγάλης δυσκολίας κατῴρθωσε νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν σιωπὴν, ὁ εἰσαγγελεὺς σηκωθείς εἶπεν εἰς τὸν κόμητα.

— Πολίτα, ἔνταλμα συλλήψεως ὑπάρχει ἐναντίον σου· χρέος μου εἶναι νὰ τὸ ἐνεργήσω.

— Κύριε, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ καταδικασμένος, ἐγὼ τώρα μέλλω νὰ ἐκπληρώσω τὸ καθήκόν μου· σὺ δὲ ἐκπλήρωσον τὸ ἴδικόν σου ὅταν θέλῃς.

Τότε στραφείς πρὸς τὸν πρόεδρον, εἶπε μὲ φωνὴν σταθεράν.

— Τὸ παιδίον αὐτὸ δὲν εἶνε ἔνοχον. Ὅ,τι ἰσχυρογνωμόνως αὐτὸ δὲν ἠθέλησε νὰ μαρτυρήσῃ, ἐγὼ τὸ φανερόνω. . . Εἶμαι ἐγὼ, ἐπανελάβε προφέρων μὲ τόνον τὰς λέξεις ταύτας, ἐγὼ εἶμαι ὅστις τοῦ ἔδωκα τὰ εἴκοσι πέντε λουδοβίκια, τὰ ὁποῖα εὗρέθησαν ἐπάνω του. Ἐσιώπα, διότι ἤξευρεν ὅτι ἐὰν μὲ ἐφανέρωνεν, ἀμέσως θὰ μὲ συνελάμβανον. Ἐκαμε θυσίαν μεγάλην δι' ἐμέ, ἀλλ' ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω αὐτὴν τὴν θυσίαν. Τώρα δὲ, ἀφ' οὗ ὡμολόγησα τὴν ἀλήθειαν, εἶμαι ἔτοιμος νὰ ὑποφέρω πᾶσιν τιμωρίαν, τὴν ὁποῖαν νομίζετε κατάλληλον δι' ἐμέ. Κύριε, εἶπεν ἀποταθείς πρὸς τὸν εἰσαγγελέα, ἰδοὺ τὸ χρέος, τὸ ὁποῖον ἐμέλλον νὰ ἐκπληρώσω, καὶ εἶνε εὐκολώτερον δι' ἐμέ, παρ' ὅ,τι διὰ σὲ ἐκεῖνο, τὸ ὅτι σὰς μένει νὰ ἐκπληρώσῃς εἰς ἐμέ. νὰ λεφτοκὰ, εἰπὼν ἐπροχώρησε πρὸς τὸν ἐντελῶς συγκεκινημένον ἐπὶ τὸ θρανίον του χω-

εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ κόμητος. Οὗτος δὲ τὸ ἔσφιγξεν εἰς τὸ στήθος του καὶ τὸ ἐνηγκαλίσθη μὲ στοργὴν πατρικὴν.

— Ἐχεις γενναίαν καὶ ἀδολὸν καρδίαν, τοῦ εἶπε. Εἶμαι χαλῆνος, ἀλλὰ σὺ ἐσώθης.

Καὶ ὁ μέγας αὐτὸς κύριος ἔσφιγγεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ μὲ συγκίνησιν τὸ παιδίον ἐκεῖνο τοῦ λαοῦ, τὸ ὁποῖον δὲν ὠμίλει διόλου, ἀλλ' ἔκλαιεν.

Ὁ ὄχλος, μάρτυς τῆς σκηνῆς ταύτης, ἐθεώρει μὲ βλέμμα ἐκθαμβόν, ὡς νὰ μὴ ἐπίστευε τοιαύτην ἀφοσίωσιν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη. Οἱ ψιθυρισμοὶ ἐναντίον τοῦ καταδικασμένου κόμητος ἔπαυσαν· τοὺς σκληροὺς θορύβους εἶχον διαδεχθῇ συμπάθεια καὶ ἄφωνος θαυμασμός. Καὶ αὐτοὶ οἱ δικασταὶ ἐκπεπληγμένοι, συγκεκινημένοι καὶ τεταραγμένοι, ἐσυσκέπτοντο μὲ δυσκολίαν καὶ παραγῆν. Ὁ εἰσαγγελεὺς τῆς δημοκρατίας ἐλυπεῖτο νὰ ἐνεργήσῃ τὴν φοβεράν διαταγὴν. Ἀλλὰ τοῦτο ἤθελε πληρώσει μὲ τὴν κεφαλὴν του· διότι ὁ ἴδιος Ῥοβεσπιέρος ὑπέγραψε τὴν καταδίκην. Ἐν τούτοις δὲν εἶχε θάρρος νὰ διακόψῃ τὴν συγκινητικὴν ἐκείνην σκηνὴν, καὶ ἐπρόσμενεν ἕως οὗ ὁ κόσμος καθησυχάσῃ καὶ τότε νὰ δώσῃ τὴν προσταγὴν νὰ τὸν συλλάβωσιν.

Οἱ χωροφύλακες ἐπροχώρησαν, καὶ ὁ καταδικασμένος ἀφ' ἑαυτοῦ παρεδόθη εἰς τὰς χεῖρας των, ἐνῶ ὁ Παῦλος προσεκολλᾶτο εἰς αὐτὸν ζητῶν συγχώρησιν λέγων, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ αἷτιος τῆς δυστυχίας του, καὶ κράζων, ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ.

Ἐν τούτοις ὁ ὄχλος ἐκινεῖτο, καὶ ἤρχισαν νὰ ἀκούωνται ψιθυρισμοὶ δυσαρσκειας, ἐνῶ οἱ χωροφύλακες ἐπροσπάθουν

μητα, ὅστις ἐπέμενε εἰς τὴν τύχην του με ἀξιοθαύμαστον σταθερότητα. Αἶφνης ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἀνοίγεται με κρότον, πλῆθος ἐξηγριωμένον ὁρμᾷ με μέγαν θόρυβον, καὶ συγχρόνως ὀχλοβοὴ διαρκῆς ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ δρόμου σκεπάζει τὴν φωνὴν τοῦ προέδρου καὶ τὴν κραυγὴν τῶν κλητῆρων, οἱ ὅποιοι εἰς μάτην ἐπροσπάθουν νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν ἡτυχίαν. Ἐν ῥίπῃ ὀφθαλμοῦ τὸ δικαστήριον ἐπλημύρῃσε, καὶ οἱ δικασταὶ μόλις ἠδύναντο νὰ μένωσιν εἰς τὰς θέσεις των. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν θορυβωδῶν κραυγῶν τοῦ ὄχλου ἀκλύονται αἱ λέξεις: Ζήτω τὸ σύνταγμα! Κάτω ὁ Ῥοβεσπιέρος! Μετ' ὀλίγον ἄνθρωπός τις με τρίχρουν ταινίαν διασχίζει τὸ πλῆθος, τὸ ὅποιον ἀφ' οὗ τὸν εἶδε, καθησύχασε πρὸς στιγμὴν.

— Ἐπεσεν ὁ Ῥοβεσπιέρος! ἀνέκραξεν αὐτός. Ἡ συνέλευσις εἶναι κυριάρχης, καὶ ὁ Τρόμος ἔπαυσε.

Παρευθὺς δὲ γενικὴ κραυγὴ ἠκούσθη ἀπὸ τὸν ὄχλον: « Κάτω ὁ Τρόμος »!

— Δὲν ὑπάρχουσι πλέον ὑποπτοι, ἐπανελάθεν ὁ ἄνθρωπος με τὴν τρίχρουν ταινίαν, οἱ πολιτικῶς φυλακισμένοι εἶνε ἐλεύθεροι, τὰ ἐντάλματα συλλήψεως τὰ μὴ ἐκτελεσθέντα εἶνε ἄκυρα.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ταραχῆς ἐκείνης μόλις ἠδυνήθη νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τοῦ προέδρου λέγουσα πρὸς τὸν κόμητα Κερατνέκην. Πολίτα, εἶσαι ἐλεύθερος!

Ἐν τούτοις ὁ κόμης περιτριγυρισμένος ἀπὸ τὸ πλῆθος, τὸ ὅποιον ἐθαύμαζε τὸ θάρρος καὶ τὴν εὐγενῆ του διαγωγὴν, μόλις ἐπίστευεν εἰς ὅσα ἤκουεν ἀπὸ τὸν πρόεδρον. Τὸ πλῆθος τὸ ὅποιον πρὸ μιᾶς στιγμῆς ἀκόμη ἐφώναζε, « Κάτω οἱ ἀ-

θω ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος διὰ νὰ σώσῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐνὸς παιδίου τοῦ λαοῦ, ἠθέλησε νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του. Ἐπροσπάθησε κατὰ πάντα τρόπον νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπίδειξιν ἐκείνην, ἡ ὁποία ἐπίσης τὸν δυσηρέσκει ὅπως καὶ αἱ προηγούμεναι φωναὶ ἐναντίον του. Ἐλαβε τὸν μικρὸν βοσκὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ κατάρθωσε νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν αἶθουσαν τοῦ δικαστηρίου.

— Ἐλα, τοῦ εἶπε, θέλω νὰ ἀφήσω αὐτὸν τὸν τόπον τὸ ταχύτερον· ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα ἐπωλήθησαν· ἀλλὰ μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, εἰς τὸ Δωφινέ, ἔχω θεῖον, ὁ ὅποιος με ἔκαμε κληρονόμον του. Εὐτυχεῖς ἡμέραι δύνανται νὰ ἀναλάμψωσιν ἀκόμη δι' ἐμέ, καὶ θέλω νὰ ἐξασφαλίσω τὸ μέλλον σου.

Ὁ Παῦλος τὸν ἠκροάζετο, καὶ ἦτο ἔτοιμος νὰ τὸν παρακολουθήσῃ, ἀλλ' ἐφάνετο ὀλίγον λυπημένος.

— Τί λυπεῖσαι; τοῦ εἶπεν ὁ κόμης· μήπως ἡ ζωὴ σου εἰς τὸ ὑποστατικὸν δὲν εἶνε ἀθλία;

— Δὲν συλλογίζομαι τὸ ὑποστατικόν, εἶπεν ὁ Παῦλος, χαμηλόνων τοὺς ὀρθαλμοὺς, οὔτε τὴν κοιλάδα μου, ὅπου ἐν τούτοις ἐπέρασα πολλὰς γλυκείας ὥρας· ἀλλὰ...

Ἐστάθη δὲ δειλῶς θεωρῶν με θλίψιν τὸ εἰκονισμάτιον, τὸ ὅποιον ἡ μικρὰ Ἰωάννα τοῦ εἶχε δώσει, καὶ τὸ ὅποιον ἔστρεφεν εἰς τὰς χεῖράς του.

— Αὐτὴν τῶντι τὴν εἶχον ὡς ἀδελφὴν μου, κύριε, τὴν μικρὰν Ἰωάνναν· ἦτο τόσο καλὴ εἰς ἐμέ. Ἀ! εἰάν βλέπετε πόσον ἐκλαίεν... με... ὅταν ὅλας

ρηγόρει καὶ μετ' ἐνεθάρρυνεν ἐνώπιον ὄ-
λων... Ἰδοὺ ἐν πρᾶγα τὸ ὅποιον μοῦ
ἔδωκε δι' ἐνθύμησιν· καὶ μοῦ τὸ ἔδωκε
ὅταν μάλιστα μετ' ἐνόμιζον ὅλοι ὡς κλέ-
πτην, καὶ ὡς συνένοχον τῶν ληστῶν, οἱ
ὅποιοι ἐρημόνουςι τὸν κόσμον. Δὲν ἤμ-
πορῶ νὰ φύγω χωρὶς νὰ τὴν εὐχαρι-
στήσω.

— Ἐχεις δίκαιον, ἀνέκραξεν ὁ κόμης,
χρεωστὲίς νὰ τὴν εὐχαριστήσης· πῆγαι-
νε λοιπὸν νὰ περάσης τὸ ὑπόλοιπον τῆς
ἡμέρας εἰς τὸ ὑποστατικόν, καὶ τὸ ἐσπέ-
ρας ἔλα νὰ μετ' ἐνταμώσης εἰς τὸ Ποντι-
εῦ. Ἀπόψε ἀναχωροῦμεν ὁμοῦ.

Τῶνόντι τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ κόμης Κε-
ρατνέκης ἀνεχώρησεν εἰς τὸ Δωφινέ, φέ-
ρων μετ' ἑαυτοῦ καὶ τὸν μικρὸν του φίλον.

Ὁ κύριος Κερατνέκης ἐφρόντισε πάρα
πολὺ διὰ τὴν ἀνατροφὴν τοῦ μικροῦ Παύ-
λου, καὶ τὸν ἐξεπαίδευσεν ἀρκετὰ καλῶς.
Μετὰ τρία ἔτη ἔγεινε κληρονόμος τοῦ
Θείου του, ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν Παῦλον τὴν
διεύθυνσιν ἑνὸς μεγάλου ὑποστατικοῦ πλη-
σίον τοῦ πύργου του, καὶ ἐπειδὴ καὶ ὁ
ἴδιος ἦτο σοφὸς ἀγρονόμος, εὐχαριστεῖτο
νὰ τὸν καθοδηγῇ εἰς τὰς ἐργασίας του,
καὶ νὰ τῷ δίδῃ συμβουλὰς.

Τὰ ἐξαιρετὰ προτερήματα τοῦ Παύλου
ἀνεπτύσσοντο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν,
καὶ ἔγεινε ἐπιτήδειος γεωργός· τότε δὲ ὁ
κόμης τοῦ ἐχάρισεν ὅλον ἐκεῖνο τὸ ὑπο-
στατικόν, τὸ ὅποιον ἐκαλλιέργει, καὶ τὸ
ὅποιον ἤξιζεν ἑκατὸν χιλιάδας φράγκα πε-
ρίπου. Ἦτο δὲ τότε ὁ Παῦλος εἰκοσαετής.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν τί ἐγίνοντο
οἱ παλαιοὶ κύριοι τοῦ Παύλου, οἱ ἀγρονό-
μοι ἐκεῖνοι τῆς Σωσαίνης;

Ἡ κατάστασις των, καθὼς θέλομεν ἰ-

ΙΑ'. Τὸ εἰκονισμάτιον.

Ὀλίγας λεύγας μακρὰν τοῦ ὑποστα-
τικοῦ, τὸ ὅποιον δὲν ἐξουσιάζει πλέον
ὁ γέρο-Θωμᾶς, ὁ ἄλλοτε κύριος τοῦ μι-
κροῦ ὅσκου (διότι πολλὰ δυστυχήμα-
τα τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου τοῦ συ-
νέβησαν καὶ τὸν κατέστρεψαν ἐντελῶς),
εἰς τὸ ἄκρον ἑνὸς χωρίου, φαίνεται μία
πτωχικὴ οἰκία, τῆς ὁποίας ἡ σκέπη ἦ-
το ἀπὸ καλαμιᾶν, καὶ ἐπλησίαζε νὰ
κρημνισθῇ. Ἐσύγκειτο δὲ ἀπὸ ἑνὸς δω-
μάτιον, καὶ ἀπὸ ἑνὸς ἄλλο χωρίσμα σκο-
τεινόν. Τὸ δωμάτιον μόνον ἦτο κατοική-
σιμον, καὶ εἶχεν ἑκτασιν ἕως δώδεκα
ποδῶν μήκους· ἦτο ἀσβεστωμένον, καὶ
μόλις ἐφωτίζετο ἀπὸ ἑνὸς στενὸν παρά-
θυρον, εἰς τὸ ὅποιον ἀντὶ ὑψηλῶν εἰ-
χον χαρτία κολλημένα· ἦτο δὲ ἀπύτω-
τον, καὶ τὰ μόνον τοῦ ἐπιπλα ἐσύγ-
κειντο ἀπὸ μίαν κλίνην, ἀπὸ ἑνὸς κιβώ-
τιον, ἀπὸ μίαν τράπεζαν μετ' ἐσπασμέ-
νους πόδας, καὶ ἀπὸ καθήκλας χωρὶς
πάτον. Εἰς μίαν δὲ πινακοθήκην εὐ-
ρίσκοντο ἄνω κάτω τοποθετημένα μα-
γειρικὰ χαλκῶματα, κουδάρια νήματος
καὶ κάλτσαι μισοπλεγμέναι· ἔπειτα δὲ
ἐν ἡμερολόγιον, δύο βιβλία τῆς ἀκολου-
θίας, καὶ μετὰ τὰς Καινὴ Διαθήκη μετ' ἐ-
τριμμένα φύλλα ἐσχημάτιζον ὅλην τὴν
βιβλιοθήκην τῆς οἰκίας.

Ὀλόγουρα εἰς τὴν ἐστίναν, ὅπου ἐ-
καίοντο ὀλίγα ἄθλια ξύλα, κάθηνται
τρία πρόσωπα, τὰ ὅποια ἐργάζονται
μετ' αἰσιοπῆν. Εἰς γέρων ἐβδομήκοντα ἐ-
τῶν, μετ' ἁλόνδρᾳ χαρακτηριστικῶν, μετ' ὀ-
λίγα καὶ λευκὰ μαλλία, μετ' ἐνὸς καὶ
δυνατὰς χεῖρας, πλέκει ἐν κένιστρον

λειώση μέλλει νὰ πωλήσῃ εἰς τὴν πόλιν· ἀντικρὺ τοῦ γέροντος ἐκάθητο μία γυνὴ σχεδὸν τῆς ἰδίας ἡλικίας, ὡχρὰ καὶ κάτισχνος. Ἡ ὡχρότης τοῦ προσώπου της, τὸ ἀπεσβεσμένον βλέμμα της καὶ τὸ στάσιμόν της αὐτὸ, ἐφάνερον τὴν καρτερίαν της, ἀλλὰ θλιβεράν καρτερίαν. Ἐγενεθὲ δὲ αὕτη χωρὶς νὰ διδῇ πολλὴν προσοχὴν εἰς τὸ ἐργόχειρόν της· καὶ ἐφαίνετο ὅτι ὁ τροχὸς μηχανικῶς ἔκαμνε τοῦτο. Μεταξὺ δὲ τῶν δύο ἐκείνων γερόντων, τῶν ὁποίων ἡ ζωὴ ἐτελείωνε μὲ ἀθλιότητα καὶ θλίψιν, ἄλλο πρόσωπον ἤρχισε νὰ συνειθίζῃ εἰς τὰς θλίψεις. Ἦτο δὲ τοῦτο νέα τις εἰκοσαετὴς περίπου, τῆς ὁποίας ἡ ὥραιότης ἦτο γλυκεῖα καὶ θλιβερά. Οἱ καθαροὶ καὶ λαμποκοποῦντες ὀφθαλμοὶ της ἦσαν περιτριγυρισμένοι ἀπὸ μελανὸν κύκλον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐσυμπαιράνετο ὅτι εἶχε κάμει μεγάλας ἀγρυπνίας· εἰς τὰ χαρακτηριστικὰ της ταῦτα ἦτο ἐντετυπωμένος ὁ κόπος, ἀλλ' ὑποκάτω εἰς τὴν ὡχρότητά των ἔβλεπέ τις τὴν ζωὴν καὶ τὴν νεότητά. Εἰργάζετο δὲ μὲ ζῆλον εἰς ἐν κέντημα.

Τὸ θέαμα αὐτὸ ἦτο θλιβερόν· καὶ ὅ,τι ἔκαμνε αὐτὸ θλιβερώτερον, ἦτο ἡ ἄκραιοιπή, ἡ ὁποία ἐπεκράτει εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον. Ἐφαίνετο ὅτι κανεὶς ἐξ αὐτῶν δὲν ἠθελε νὰ τὴν ταραῖξῃ, μήπως καὶ ἀνακαλέσῃ θλιβεράς ἀναμνήσεις. Ἐν τούτοις ὁ γέρων, ὁ ὁποῖος πρὸ πολλῆς ὥρας εἶχε προσηλωμένα τὰ βλέμματά του ἐπάνω εἰς τὴν νέαν, διέκοψε τὴν σιωπὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν.

— Ἰωάννα, ἐργάζεσαι πάρα πολὺ, καὶ τοιουτοτρόπως βλάπτεις τὴν υἱείαν σου.

— Μὴ φοβῆσαι, πάτερ, εἶπεν ἡ νέα

προσπαθοῦσα νὰ μειδιάσῃ, εἶμαι νέα καὶ δυνατὴ, καὶ ὅταν αἰσθάνωμαι ὅτι ἐργάζομαι διὰ σᾶς, λαμβάνω νέας δυνάμεις.

— Ἐχεις ἀγαθὴν καρδίαν, κόρη μου, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ ἀσθενήσῃς, οὔτε νὰ ἀγρυπνῇς, καθὼς αὐτὰς τὰς ἡμέρας... Στοιχηματίζω, ὅτι ἀκόμη καὶ χθὲς τὴν νύκτα ἠγρύπνησες... Ὡ! μὴ μοῦ λέγῃς ὅχι, τὸ καταλαμβάνω ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς σου.

— Καὶ μᾶς ὑπεσχέθῃς νὰ μὴ τὸ κάμῃς πλέον, εἶπεν ἡ μήτηρ.

— Τυφόντι, ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ἔγεινεν ἐξαίρεσις· πρέπει νὰ ἀποτελειώσω αὐτὸ τὸ κέντημα, καὶ τὸ ἑσπέρας θὰ σᾶς ἐτοιμάσω ἐν καλὸν δεῖπνον· καὶ θὰ πίετε καὶ ὀλίγον κρασί διὰ νὰ ἐνδυναμώσητε, πάτερ μου· διότι ἔχετε πολλὴν ἀνάγκην.

— Καυμένον κοράσιον! εἶπεν ὁ γέρον· Ὡμᾶς μὲ μεγάλην θλίψιν· σὺ ἔπρεπε νὰ ἔχῃς καλλιτέραν τύχην, διότι εἶσαι τόσον φιλόπονον, τόσον καλόν...

— Ἀχ! πάτερ μου, δὲν μὲ μέλλει ἐλπίζω ὅτι ὁ Θεὸς θὰ μᾶς εὐσπλαχνισθῇ.

— Ναί, μὲ τὴν καρτερίαν, ἀπεκρίθη ὁ γέρων μὲ πικρὰν φωνήν· πρὸ καιροῦ μὲ προτρέπουσιν εἰς αὐτήν. Ἐγὼ ἔχω ὑπομονὴν, καὶ σὺ, γυναῖκα, δὲν εἶν' ἀλήθεια; Δὲν θὰ ὑποφέρωμεν ἀκόμη πολὺν καιρόν. Ἀλλὰ σὺ, ἡ ὁποία εἶσαι νέα, καὶ ἔπρεπε νὰ ᾔῃς εὐτυχής... Ὅχι δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ὑποφέρω, ὅταν συλλογίζωμαι, ὅτι θὰ σὲ ἀφήσωμεν δυστυχῇ· τοῦτο εἶναι ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου.

Κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν κάποιος ἐκτύ-

πησε τὴν θύραν, ἡ ὁποία ἠνοίχθη, καὶ εἰς νέος ἐνδεδυμένος ἀπλῶς, ἀλλὰ καθαρῶς, ἐμβῆκεν εἰς τὴν καλύβην. Ἐξέβαλε τὸ πῖλον τοῦ μὲ σέβας. ἔχαιρέτισε μὲ πολλὴν εὐγένειαν τὰς δύο γυναῖκας, καὶ ἀφοῦ ἐρριψεν ἐν βλέμμα εἰς τὸ δωμάτιον, ἐπροχώρησε πρὸς τὸν γέρο-Θωμᾶν.

— Δὲν εἶσαι ὁ κύριος Θωμᾶς, εἶπεν ὁ ξένος, ὁ ἀγρονόμος τῆς Σωσαίνης;

— Μὲ συμπάθειον, κύριέ μου, ἀπεκρίθη ὁ γέρων, ἐγὼ εἶμαι τῶντι ὁ γέρο-Θωμᾶς, ἀλλὰ πρὸ τεσσάρων ἐτῶν δὲν εἶμαι πλέον ἀγρονόμος τῆς Σωσαίνης.

— Τέσσαρα ἔτη! ἐπανέλαθεν ὁ ξένος· δὲν ἤξευρα ὅτι πρὸ τόσοῦ καιροῦ παρητήσατε τὸ ὑποστατικόν.

— Μάλιστα, κύριε, τέσσαρα σκληρὰ ἔτη ἐπέρασαν ἔκτοτε.

— Τῶντι δὲν φαίνεσθε εὐτυχεῖς, ἐπανέλαθεν ὁ ξένος, διατρέξας μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὴν ἀθλιότητα τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ δωματίου.

Ἐπειτα λαμβάνων μὲ οἰκειότητα μίαν καθέκλαν, εἶπεν·

— Εἶμαι ἐπιφορτισμένος ἀπὸ ἓνα πρόσωπον, τὸ ὁποῖον φροντίζει διὰ σᾶς, νὰ ἐξετάσω πῶς εὐρίσκεσθε. Λοιπὸν ἐζημιώθητε πολλά;

Ἄχ! κύριε, τρία κατὰ συνέχειαν ἔτη ἡ ἀσθένεια κατέτρεξε τὰ κτήνη μας, καὶ ἡ χάλαζα τ' ἀπετελείωσεν· οἱ φάρροι ἦσαν οἱ ἴδιοι, καὶ τὰ δέκατα τοῦ πολέμου, ὅλα αὐτὰ μὲ κατέστρεψαν. Εἰς μάτην ἐκοπιᾶζομεν διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ κρατηθῶμεν, τὰ πάντα ἐχάσαμεν, ὡς καὶ τὸ τελευταῖον λεπτόν. Καὶ τώρα, ὅτε πλέον δὲν ἡμποροῦμεν νὰ ἐργασθῶμεν, ἡ θυγάτηρ μας αὕτη μᾶς τρέφει μὲ τὴν ἐργα-

σίαν της. Ναί, κύριε, αὕτη καὶ μόνη, ἡ ὁποία εἰς τὴν ἡλικίαν της ἔπρεπε νὰ ἔχη ἐτοίμην τὴν προικὰ της. Τώρα ὁμως...

— Ἀλλὰ, πάτερ μου, ἐγὼ δὲν παραπονοῦμαι, διέκοψεν ἡ Ἰωάννα, διατί...

— Εἶναι ἀληθές, εἶπεν ὁ γέρων, ἡ καλή μου αὕτη θυγάτηρ δὲν παραπονεῖται ποτέ· ἀπ' ἐναντίας φροντίζει νὰ μᾶς διασκεδάξῃ τὴν λύπην· ἀλλ' ἐν τοσούτῳ σὺ ὑποφέρεις... ὦ! μὴ μοῦ λέγῃς ὅχι, τὸ βλέπω πολὺ καλὰ, καὶ αὐτὸ μὲ λυπεῖ περισσότερο.

Τοὺς δὲ λόγους τούτους διεδέχθη θλιβερά σιωπὴ· καὶ ὁ ξένος τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἔχων ἐπὶ τῆς Ἰωάννας, ἐφαίνετο πολὺ συγκεκινημένος. Ἡ νεᾶνις, τῆς ὁποίας τὰ βλέμματα συνήντησαν τὰ ἰδικά του, ἐχαμήλωσε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐκοκκίνησε, χωρὶς νὰ ἡξεύρῃ διατί. Ἡ δὲ μήτηρ ἐξηκολούθει νὰ στρέφῃ τὸ ῥοδάνι της, ὡς ἐὰν ἦτο συνειθισμένη, ἢ ἦτο ἀδιάφορος εἰς τὸ θέαμα αὐτὸ ἢ εἰς τὰ παράπονα ἐκεῖνα. Ὁ γέρο-Θωμᾶς τέλος διέκοψε τὴν σιωπὴν·

— Θεέ μου! εἶπε, σᾶς ζητῶ συγχώρησιν, κύριε, δὲν ἐπεθύμουν νὰ σᾶς ἐνοχλήσω μὲ τὰ παράπονά μου.

— Διόλου, εἶπεν ὁ ξένος, ἐγὼ ἦλθον ἐπίτηδες ἐδῶ, καθὼς σᾶς εἶπον, διὰ νὰ μάθω εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκεσθε. Ἐκάμετε πολὺ καλὰ καὶ μοῦ τὴν ἐφανερώσατε· ὁ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος μὲ ἔστειλε θὰ λυπηθῇ πολὺ.

— Ἀλλὰ ποῖος ἄρα γε ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ τὴν ἰδικὴν μας ἔννοιαν! Οἱ δυστυχεῖς δὲν ἔχουσιν σχεδὸν φίλους.

— Ἴσως, ἀλλ' εἰς σᾶς μένει ἀκόμη εἰς. Εἶπατέ μοι, παρακαλῶ, ἐνθυμεῖσθε τὸν Παῦλον, τὸν μικρὸν βοσκόν;

— Ἐάν τὸν ἐνθυμούμαι; Ἄ! ναί. Ἀπὸ τὸν καιρὸν, ὅπου ἀνεχώρησεν ἀπὸ πλησίον μας, ἤρχισαν τὰ πράγματά μου νὰ χειροτερεύωσι. Καὶ πρῶτον ἀπὸ ὅλα τὸ ποίμνιόν μου, περὶ τοῦ ὁποίου ἐφρόντιζε τόσο πολύ, καὶ ὅπερ ἦτο εὐτυχισμένον εἰς τὰς χεῖράς του, κατεστράφη ὀλίγον κατ' ὀλίγον, ἀφοῦ τὸ παρέδωκα εἰς ἓνα ὀόλιον, διὰ νὰ τὸ βόσκη. Ἐπειτα μᾶς ἦλθεν ἡ καταστροφή τῶν γεννημάτων ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης. Ἀλλὰ τί ἔγεινεν ὁ Παῦλός μας ἀφ' ὅτου τὸν ἐπῆρεν εἰς μέγας κύριος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του; Ἐχετε καμμίαν εἰδησιν περὶ αὐτοῦ;

Τότε δὲ ὁ ξένος νεανίας μὴ δυνηθεὶς νὰ κρατήσῃ τὴν συγκίνησίν του περισσότερον ἀνέκραξεν.

— Ἀρά γε τόσο μετεβλήθην ἀπὸ ἐξ ἐτῶν, καὶ δὲν μὲ γνωρίζετε; Ἀλλ' ἐάν δὲν γνωρίζετε τὸν Παῦλον, τοῦτο ὁμῶς τὸ γνωρίζετε;

Ταῦτα εἰπὼν, ἐξέβαλεν ἀπὸ τὸν κόλπον του τὸ εἰκονισμάτιον, καὶ τὸ ἔδειξεν εἰς τὴν Ἰωάνναν, ἡ ὅποια ἦτο κάτωχρος, καὶ ἔτρεμεν ἀπὸ τὴν συγκίνησιν.

— Ἰδοὺ, αὐτὸ εἶναι τὸ εἰκονισμάτιον, τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδωκες τὴν ὥραν, καθ' ἣν μὲ κατηγόρουν ὡς κλέπτῃν, καὶ ἔμελλον νὰ καταδικασθῶ. Σὺ μόνη εἶχες πεποιθήσιν, ὅτι ἤμην ἀθῶος· σὺ μόνη μὲ ἐπαρηγόρητες, καὶ μοῦ ὑπεσχέθης νὰ μὴ μὲ λησμονήσῃς ποτέ. Ἐφύλαξα ὡς πολύτιμον πρᾶγμα τὸ εἰκονισμάτιον εἰς τὸν κόλπον μου, καὶ τὴν ἐνθύμησίν σου εἰς τὴν καρδίαν μου. Τώρα ὁ Παῦλος ἔχει ἐν ὑποστατικόν, ὁ Παῦλος εἶναι πλούσιος, καὶ ὁ Παῦλος ἐρχεται νὰ σὲ ζητήσῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου ὡς σύζυγόν του. Θὰ ἔλθωσι

καὶ αὐτοὶ νὰ κατοικήσωσι μαζὺ μας, καὶ ἡ μόνη μας φροντίς θὰ εἶναι πῶς νὰ περάσωσι τὰ γηρατεῖά των εὐτυχισμένα.

Δάκρυα χαρᾶς διεδέχθησαν αὐτὴν τὴν πρότασιν.

Τοιοιουτρόπως ἀντημείφθησαν καὶ ἡ ἀγαθὴ καρδίᾳ τῆς Ἰωάννας καὶ ἡ ἡρωϊκὴ ἀπόφασις τοῦ Παύλου.

(Περιοδ. «Ἡ Φιλόστοργος Μήτηρ.»)

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ἀστεῖα.

Ὁ κ. Π. πρὸς τὸν μικρότερον δύο ὁμομητρίων ἀδελφῶν, τέκνων τοῦ μακαρίτου Ν. ἀκ δευτέρας γυναικός:

— Ἐχεις γνωρίσει τὴν πρώτην γυναῖκα τοῦ πατρός σου; ἦτο πολὺ ὠραία.

— Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ τὴν ἔχω γνωρίσει;

Ἀ! εἶσαι μικρός· ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός σου θὰ τὴν ἐγνώρισε βεβαίως.

* *

Γραῖά τις ἐσμίκρυνε κατ' ἔτος τὴν ἡλικίαν τῆς ἀνὰ ἓν ἔτος.

Ἡμέραν τινὰ ὁ υἱὸς τῆς εἶπε πρὸς αὐτήν.

— Μητέρα μου, καθὼς πάμε, ὕστερα ἀπὸ κάμποσον καιρὸν θὰ γείνω μεγαλύτερος ἀπὸ σέ.

* *

Μήτηρ καὶ υἱὸς παρουσιάσθησαν εἰς δικαστήριον ὡς μάρτυρες.

Ὁ δικαστὴς πρὸς τὴν μητέρα:

— Πόσον ἐτῶν εἶσαι;

— Τεσσαράκοντα δύο.

Μετ' ὀλίγον ὁ δικαστὴς ἐξετάζων καὶ τὸν υἱὸν ἐρωτᾷ.

— Πόσων ἐτῶν εἶσαι;

— Τριᾶντα πέντε.

* *

Ἡ σκηνὴ ἐν τῷ Πλημμελειοδικεῖ.

Δικάζονται λωποδῦται καὶ προσκαλοῦνται ὡς μάρτυρες τῆς ὑπερασπίσεως δύο τῆς αὐτῆς συνομοταξίας, μὴ ἔχοντες πού τὴν κεφαλὴν κλῖναι.

— Τί ἔργον κάμνεις; Ἐρωτᾷ ὁ πρόεδρος τὸν ἕτερον ἐξ αὐτῶν.

— Κτηματίας, ἀπαντᾷ οὗτος ἀγερόχως.

Ὁ δεῦτερος ἐκ τῆς θύρας ἤκουσε τὴν ἀπάντησιν ταύτην καὶ ἐμειδίασε. Μετ' ὀλίγον προσκαλεῖται καὶ αὐτὸς νὰ ἐξετασθῇ.

— Καὶ σὺ τί ἔργον ἔχεις; Ἐρωτᾷ ὁ πρόεδρος.

— Ἐγὼ, κύριε πρόεδρε, ἀπαντᾷ ὁ μάρτυς δεικνύων τὸν πρὸ αὐτοῦ ἐξετασθέντα, εἶμαι ἐπιστάτης εἰς τὰ κτήματα τοῦ κυρίου τούτου.

* *

Ὁ κ. Δ. ἀνεγίνωσκε μετ' ἄλλων τὸ ἐμπορικὸν δελτίον ἐφημερίδος τινὸς ἐπαρχιακῆς.

— Ποῖα εἶνε αὐτὰ τὰ σκληρὰ σιτάρια; ἠρώτησέ τις τῶν ἀκροατῶν.

— Θὰ εἶνε, φαίνεται, ἀπῆντησε μετὰ σκέψιν ὁ Δ., αὐτὰ ἀπὸ τὰ ὅποια κατασκευάζουν τὰ παξιμάδια καὶ τὴν γαλέττα!

* *

Χωρική κατελθοῦσα εἰς τὴν πόλιν, εἰσῆλθεν εἰς ἐμπορικὸν κατάστημα διὰ νὰ ἀγοράσῃ ταῖτα.

— Πῶς ἔχει ὁ πῆχυς;

— Τέσσαρα παρὰ δέκα.

— Τέσσαρα, τέσσαρα· τί θέλεις καὶ τὸ δεκάρι.

— Ἔ! ἄς εἶνε τέσσαρα γιὰ τὸ χεῖρ σου.

ΠΑΡΕΡΓΑ

1. Αἶνιγμα.

Ἀδελφάκια ἡγαπημένα,
ὅλα μικροκαμωμένα,
κατοικοῦμεν μαζωμένα,
εἰς μικρὸ μικρὸ σπιτάκι,
ἄσπρο ἔχομεν κορμάκι
καὶ με χρῶμα κεφαλάκι·
τὸ κεφάλι μας λιγάκι
ἐὰν τρίψῃς, τὸ κορμάκι
τὸ καῖμμένο θὰ μᾶς κάψῃς
κι' ὅτι θέλεις θὰ ἀνάψῃς.

2. Αἶνιγμα.

Ἐπειδὴ, ὦ συμφορὰ μου!
δὲν ἐπίστευα μπροστά μου
ὅτι ἔβλεπ' αὐτὸν σῶον,
δύο ἔντερα μου θγάλλει
καὶ εὐθὺς με μεταβάλλει
εἰς τετράποδόν τι ζῶον.

3. Λογοπαίγνιον.

Ποῖος διῖσχυρίζεται ὅτι εἶνε ὄνος, ἐνῶ δὲν εἶνε;

4. Γρίφος.

Κ τ L 1 (πολίτης) (ζῶν τι) (ἐπίρρημα)
ν (μόριον δηλοῦν τὸ μέλλον) (δεικτικὸν ἐπίρρημα) (ἄρθρον). I. Π.

Λύσεις τῶν ἐν τῷ 13 ᾠ τεύχει.

1. Πυράργα. — 2. Τριαντάφυλλον. — 3. Τάφος (τά, φῶς.) — 4. Μολυβδοκόνδυλον. — 5. Σανίδα. — 6. Πύλος (πῖλος). — 7. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα ἐπὶ τῇ ἐνδόξῳ ἀνιστάσει σου.